

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG48O0038

ชื่อโครงการ : รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน จังหวัดเชียงราย :
กรณีเปรียบเทียบเชียงรายกับนครคุนหมิง

ชื่อนักวิจัย : ประมินทร์ อริเดช, รัชภูมิ แซ่ไข่,
กิตติศักดิ์ นิวัฒน์, บุญชัย สันกว้าน

E-mail Address: pt_aridech@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2548 ถึง 30 มิถุนายน 2549

โครงการ รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน จังหวัดเชียงราย : กรณีเปรียบเทียบเชียงรายกับนครคุนหมิง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน จังหวัดเชียงรายและเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนระหว่างจังหวัดเชียงรายกับนครคุนหมิง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้นำชุมชน กลุ่มบุคคลในชุมชนที่เข้าไปบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในจังหวัดเชียงรายพบว่า โดยภาพรวม ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าสูงที่สุดรองลงไปคือการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

2. วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เริ่มต้นจากการที่หน่วยงานทางภาครัฐบาลได้มีการให้ทุนในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการท่องเที่ยว และด้วยความร่วมมือขององค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนจึงได้รับการสนับสนุน พัฒนาและช่วยเหลือให้เกิดการจัดการอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้งและสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยวเป็นด้วยความสมัครใจ

3. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในจังหวัดเชียงรายประกอบด้วย องค์ประกอบใหญ่ ๆ 2 ส่วนคือ ส่วนที่ หนึ่ง เป็นการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรพัฒนา สอง เป็นหน่วยงานภายในชุมชน ประกอบด้วย

คณะกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นบุคคลภายในหมู่บ้าน และคณะกรรมการท่องเที่ยวจะมีเลขานุการของคณะกรรมการ และจะมีผู้นำทางวัฒนธรรม เป็นเสมือนกลุ่มที่ปรึกษาของคณะกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ภายในคณะกรรมการท่องเที่ยวจะแยกเป็นกลุ่มงานต่าง ๆ

4.รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนของนครคุณหมิงมีระดับการทำงานที่สนับสนุนกันอยู่ 3 ระดับ คือ 1) ระดับรัฐบาลของมณฑล ด้วยการส่งบุคลากรของมณฑลเข้ามาช่วยในการเป็นที่ปรึกษาและร่วมพัฒนาในแต่ละพื้นที่ 2)ระดับรัฐบาลท้องถิ่น จะทำงานประสานงานร่วมกับระดับรัฐบาลของมณฑลกับระดับหมู่บ้าน ในเรื่องของการดูแลและสนับสนุนการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารให้บุคคลภายนอกรับรู้และเข้ามาเที่ยว งานด้านวัฒนธรรม งานของกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มสตรี และกลุ่มเกษตรกรรม และ 3) ระดับหมู่บ้าน เป็นที่จะต้องดำเนินการตั้งแต่ขั้นต้นแรกคือการเริ่มทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังจะร่วมกันทำ ร่วมทำการระดมกำลังคิด จนถึงขั้นต้นตอนการร่วมกันบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและจัดการได้ด้วยชุมชนเอง

5.การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ระหว่างจังหวัดเชียงรายกับนครคุณหมิง การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนของจังหวัดเชียงรายเป็นการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เริ่มต้นด้วยการได้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากหน่วยงานภาครัฐบาล แล้วเกิดการดำเนินการต่อเนื่องโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน ส่วนนครคุณหมิงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเริ่มต้นจากการได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากภาคเอกชนแล้วเกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของภาครัฐบาล ในจังหวัดเชียงรายชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบของคณะกรรมการซึ่งเกิดจากการสมัครใจและมีการเลือกตั้งเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในคณะกรรมการฝ่ายต่างๆโดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ส่วนนครคุณหมิงชุมชนหรือชาวบ้านก็เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการเช่นเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็นฝ่ายต่างๆ ซึ่งตำแหน่งบริหารก็ได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ :รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว,การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน

Abstract

Project Code : RDG48O0038

Project Title : Eco-Tourism Management Organized by Chiangrai Province Communities
: A Comparative Study of Chiangrai Province (Thailand) and Khun Ming
(China)

Authors : Poramin Aridech, Ratchaphum Saechai,
Kittisak Newrat, and Boonchai Sankwan

E-mail Address: pt_aridech@yahoo.com

Duration of the Project : 1 July 2005 – 30 June 2006

The purposes of this study entitled “Eco-Tourism Management Organized by Chiangrai Province Communities : A Comparative Study of Chiangrai Province (Thailand) and Khun Ming (China)”, were to investigate and to compare the styles of the community-based eco-tourism management in collaboration between Chiangrai Province (Thailand) and Khun Ming (China). As conducted with the observations, interviews and questionnaires regarding the community-based eco-tourism management, community leaders, members of the local tourist attractions and local administration organizations were randomly sampled. The findings of the study were as follows:

1. The communities’ participation in managing eco-tourism in Chiangrai Province (Thailand), in general, was at a moderate level as compared to each aspect, it was respectively stated that not only the information services of the communities’ tourist attractions, but also the preservation of the communities’ tourist attractions were at a higher to the highest level.

2. As for the participatory methods of the community – based eco-tourism management in Chiangrai Province(Thailand), it was stated that in order to effectively develop the communities' tourism management, researches on tourism management were granted by the governmental organizations in collaboration with other non-governmental organizations, as well as local administration organizations. In addition, the provision for the enhancement of the communities' elections for tourism committee boards was required.

3. The styles of the community-based eco-tourism management in Chiangrai Province (Thailand) were divided into 2 sectors: the former one, which was external organizations, included governmental organizations and non-governmental organizations, and the latter one, which was local organizations, included tourism committees, a secretary of the tourism commission boards, cultural leaders dealing with the community's tourism counseling, as well as each division of the tourism committees.

4. The styles of the community – based eco-tourism management in Khun Ming (Cnina) were divided into 3 levels:

4.1. In terms of the governmental level, the provision for the enhancement of the state's staff recruitment for primary counseling and such area-based development was required.

4.2. In terms of the local administration organization level, the provision for the enhancement of the state's inter-organizational collaborations on tourism management and promotion, cultural, ethnical, and agricultural aspects, as well as women groups with local administration organizations was required.

4.3. In terms of the community level, in order to effectively develop sustainable tourism management organized by their communities, the provisions for the enhancement of the communities' understandings, panel discussions, and procedures of tourism management were all required.

5. The comparisons on the styles of the community-based eco-tourism management between Chiangrai Province (Thailand) and Khun Ming (China), it was stated that Chiangrai Province (Thailand) was granted by not only government sectors, but also non-government sectors whereas Khun Ming (China) was then supported by non-government sectors in collaboration with government sectors. In fact, the communities' participation in managing eco-tourism in both Chiangrai Province (Thailand) and Khun Ming (China) was administered by the members of tourism management commission boards.

Key Words : Styles of Tourism Management, and Community-Based Eco-tourism